

Комісарова М.О., студентка,
Юридичний факультет,
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя

Коргунова Г.М., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., к.ю.н.

ПРАВО НА ЕКСПЛУАТАЦІЮ ПОВІТРЯНИХ ЛІНІЙ

Україні належить повний та виключний суверенітет над повітряним простором, який є частиною її території. Використання повітряного простору відбувається за допомогою спеціального режиму, який потребує на сьогодні певного впорядкування та узгодження з міжнародними нормами,

Повітряний простір та порядок врегулювання діяльності в ньому цікавлять людство з давніх-давен. В Україні законодавство, яке регулює використання повітряного простору, потребує суттєвих змін та вдосконалення.

Одним із найсуперечливіших та дискусійних питань у галузі повітряного права, на сьогодні є право на експлуатацію повітряних ліній, що регулюється нормативно-правовими актами задля забезпечення законності у здійсненні експлуатації певними суб'єктами, які на це уповноважені.

Право на експлуатацію повітряної лінії надається щодо певних повітряних ліній для виконання: регулярних повітряних перевезень у межах України; регулярних міжнародних повітряних перевезень з/до України; чартерних міжнародних повітряних перевезень з/до України або в межах України, що становлять систематичну серію - не менше одного рейсу на тиждень або не менше трьох рейсів на місяць; авіаційних перевезень в інших державах [1].

Обов'язковою умовою надання та використання авіаперевізником права на експлуатацію повітряної лінії відповідно до Повітряного кодексу України, є наявність ліцензії на провадження діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом та сертифіката експлуатанта, а також відсутність простроченої заборгованості з оплати послуг з аеронавігаційного обслуговування перед українськими провайдерами або послуг з аеропортового обслуговування перед аеропортами державної форми власності [2].

Відповідно до наказу «Про затвердження Порядку надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній», питання щодо надання, анулювання, відмови у наданні, обмеження обсягу прав на експлуатацію повітряних ліній та внесення змін до документів про права на експлуатацію повітряних ліній розглядаються комісією з розгляду питань щодо прав на експлуатацію повітряних ліній – Комісія, яка утворюється наказом Державної авіаційної служби України. На засіданні Комісії мають бути розглянуті та прийняті рішення щодо всіх заяв, які надійшли до Державіаслужби до 20 числа включно місяця, в якому проводиться засідання Комісії [1].

Право на експлуатацію більшої частоти рейсів може бути надано Комісією лише у випадку наявності вільних частот відповідно до міжнародних договорів України та домовленостей між авіаційними органами влади держав, уповноваженими на укладення таких домовленостей.

У разі, якщо авіаперевізник має намір збільшити частоту виконання рейсів, зазначену у документі про право на експлуатацію повітряної лінії, він повинен подати заяву на отримання права на експлуатацію повітряної лінії із зазначенням бажаної частоти виконання рейсів.

Право на експлуатацію повітряної лінії на виконання регулярних міжнародних перевезень з чи до України надається згідно з міжнародними договорами України та домовленостями між авіаційними органами влади держав, уповноваженими на укладення таких домовленостей.

Надання прав на експлуатацію повітряних ліній має здійснюватись з урахуванням чітких критеріїв та на недискримінаційній основі.

В «ECOVIS Бондар та Бондар» підготували альтернативний проект наказу Державної авіаційної служби України «Про затвердження Авіаційних правил України «Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній», експерти дійшли висновку, що редакція документу, запропонована Державною авіаційною службою, потребує суттєвого доопрацювання, оскільки правила містять конфліктні, а іноді й відверто дискримінаційні норми [3].

У запропонованих правилах відсутні чіткі підстави для анулювання чи обмеження прав і через нечіткість правил під загрозою опиняється об'єктивність рішень регулятора. Новий порядок надання прав на експлуатацію повітряних ліній містить, серед інших, норму про те, що працювати на внутрішніх і міжнародних авіалініях мають право лише компанії з українським

капіталом. Тобто, це авіаперевізники, в яких увесь або більш як половина капіталу походить із України.

Тому, підсумовуючи, можна зробити висновок про те, що ринок авіаційних перевезень в Україні потребує вдосконалення існуючого механізму надання, анулювання і обмеження обсягу прав на експлуатацію повітряних ліній, а також внесення змін до існуючого права на експлуатацію повітряної лінії, з метою забезпечення рівного доступу всіх авіаперевізників до ринку повітряних перевезень та уникнення виникнення корупційних ризиків.

Забезпечення ефективного процесу імплементації норм міжнародного права у внутрішньому законодавстві України є запорукою ефективності співробітництва із зарубіжними державами взагалі, а також досвід щодо цього регулювання в інших країнах, що дасть перспективи для удосконалення українського повітряного законодавства.

Література

1. Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній: наказ про затвердження Авіаційних правил України від 29 жовт. 2014 р. № 1440/26217. Державна авіаційна служба. 2014. № 686.

2. Повітряний кодекс України: Закон України від 19 трав. 2011 р. № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. Ст. 536.

3. Експлуатація повітряних ліній: дискусії тривають. Юридична газета. 29 берез. 2017 р. URL: <http://yur-gazeta.com/golovna/ekspluataciya-povitryanih-liniy-diskusiyi-trivayut.html> (дата звернення: 05.10.2019).

УДК 341.226 (043.2)

Кравчук Т.В., студентка,
Вінницький державний педагогічний університет
ім. М. Коцюбинського, м. Вінниця
Науковий керівник: Толкачова І.А., к.ю.н.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

Значна частина населення обирає для переміщення по світу саме авіатранспорт, а українські виробники мають змогу вийти на міжнародну арену ринку. Розвиток суспільних відносин в Україні здійснюється в умовах зростання інтересу суспільства до авіаційних перевезень. Український уряд приділяє чималу увагу тому, щоб національне законодавство у сфері авіаперевезень відповідало міжнародним стандартам. Здійснення авіаперевезень, окрім